

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AGRICULTURA, ALIMENTACIÓ I MEDI AMBIENT

8048 *Reial decret 505/2013, de 28 de juny, pel qual es regula l'ús del logotip «raça autòctona» en els productes d'origen animal.*

Les races de bestiar autòctones són objecte d'una especial protecció per part de les administracions públiques, no només com a part del patrimoni genètic animal d'Espanya, sinó també perquè majoritàriament es crien en règim extensiu, amb les conseqüències beneficioses per a la sostenibilitat del medi rural que això comporta.

Fruit d'això es poden esmentar, a títol merament enunciatiu, la tasca de caracterització que s'efectua amb el Catàleg Oficial de Races de Bestiar d'Espanya, que conté l'annex I del Reial decret 2129/2008, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el Programa nacional de conservació, millora i foment de les races ramaderes, així com les línies d'ajudes previstes específicament per a les races autòctones espanyoles.

Sens perjudici d'això, els consumidors demanen més informació sobre l'origen dels productes que consumeixen, cosa que aconsella establir una identificació específica mitjançant un logotip per als productes procedents d'animals de races autòctones.

Així mateix, aquesta diferenciació és una necessitat que el sector productor d'aquestes races ha posat de manifest en reiterades ocasions a través de les associacions de criadors d'animals de races pures.

En aquest context, és molt adequat establir un règim regulador de l'ús voluntari, del logotip «raça autòctona» que permeti reconèixer els productes procedents de races autòctones en l'etiquetatge d'aquests productes i els llocs on es poden comercialitzar o consumir. Aquesta iniciativa s'emmarca en el Pla de desenvolupament del Programa nacional de conservació, millora i foment de les races ramaderes que té com una de les prioritats estratègiques la utilització sostenible i les vies alternatives de rendibilitat per a les races i els seus productes.

La garantia que aquests productes procedeixen d'animals de races autòctones s'ha de basar en la supervisió del sistema de producció per part de les associacions de criadors de races ramaderes autòctones, que són les que garanteixen que els animals dels quals procedeixen aquests productes siguin de raça autòctona.

Aquest logotip pot aparèixer en l'etiquetatge dels productes procedents de races autòctones, juntament amb els altres requisits que exigeix la normativa general en la matèria, especialment el Reial decret 1334/1999, de 31 de juliol, pel qual s'aprova la Norma general d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris; el Reial decret 928/1987, de 5 de juny, relatiu a l'etiquetatge de composició dels productes tèxtils, i l'Ordre de 23 de setembre de 1985 d'etiquetatge dels productes de cuir i pell.

La utilització d'aquest logotip en la carn de boví d'animals de races autòctones ha de complir el Reial decret 1698/2003, de 12 de desembre, pel qual s'estableixen disposicions aplicables dels reglaments comunitaris sobre el sistema d'etiquetatge de la carn de boví.

En el cas dels productes procedents d'animals porcíns de la raça ibèrica, animals ibèrics purs de la norma de qualitat, la utilització d'aquest logotip implica el compliment del Reial decret 1469/2007, de 2 de novembre, pel qual s'estableix la Norma de qualitat per a la carn, el pernil, l'espatlla i la canya de llom ibèrics.

Quan hi hagi una denominació d'origen protegida o una indicació geogràfica protegida inscrita en el registre comunitari que preveu el Reglament (UE) núm. 1151/2012, del Parlament i del Consell, de 21 de novembre de 2012, sobre els règims de qualitat dels productes agrícoles i alimentaris, que contingui o consisteixi en el nom d'una raça autòctona, únicament els operadors acollits a aquesta denominació d'origen protegida o indicació geogràfica protegida poden fer ús del logotip que porta el nom d'aquesta raça i només en el producte que compleix el plec de condicions corresponents.

Aquest Reial decret ha estat sotmès a consulta de les comunitats autònomes i els sectors afectats, i la Comissió Interministerial per a l'Ordenació Alimentària n'ha emès informe.

També ha estat sotmès al procediment d'informació en matèria de normes i reglamentacions tècniques i de reglaments relatius als serveis de la societat de la informació, que preveu el Reial decret 1337/1999, de 31 de juliol, pel qual es regula la remissió d'informació en matèria de normes i reglamentacions tècniques i reglaments relatius a la societat de la informació, que preveu la Directiva 98/34/CE del Parlament Europeu i del Consell de 22 de juny de 1998, per la qual s'estableix un procediment d'informació en matèria de normes i reglamentacions tècniques.

Així mateix, ha estat notificat en virtut del procediment que preveu la Directiva 2000/13/CE, del Parlament Europeu i del Consell de 20 de març de 2000, relatiu a l'aproximació de les legislacions dels estats membres en matèria d'etiquetatge, presentació i publicitat dels productes alimentaris.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 28 de juny de 2013,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

1. Aquest Reial decret té per objecte regular l'ús voluntari del logotip «raça autòctona» en l'etiquetatge dels productes d'origen animal.

2. El que disposa aquesta norma s'entén sens perjudici del compliment dels requisits i les condicions que exigeix la normativa en matèria de propietat industrial, així com del que disposen els articles 29, 30, 42 i 56 del Reglament (UE) núm. 1151/2012, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de novembre de 2012, sobre els règims de qualitat dels productes agrícoles i alimentaris.

Article 2. *Definicions.*

1. A l'efecte d'aquest Reial decret, hi són aplicables les definicions que preveu l'article 2 del Reial decret 2129/2008, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el Programa nacional de conservació, millora i foment de les races ramaderes, i l'annex I del Reglament (CE) núm. 853/2004, del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, pel qual s'estableixen les normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal.

2. Així mateix, s'entén com a:

a) Autoritat competent: els òrgans competents de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla i el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient per a les associacions que defineix l'article 9.1.a) del Reial decret 2129/2008.

b) Etiquetatge: les mencions, indicacions, marques de fàbrica o comercials, dibuixos o signes relacionats amb un producte alimentari i que figurin en qualsevol envàs, document, rètol, etiqueta, faixa o collar, que acompanyin el producte alimentari o s'hi refereixin.

c) Logotip de raça autòctona: el que preveu l'annex I, que en el cas de la marca per espècies ha d'anar acompanyat del nom de la raça tal com es denomina en el Catàleg Oficial de Races de Bestiar d'Espanya.

d) Plec de condicions: conjunt de condicions establertes per una associació de criadors per a l'ús del logotip raça autòctona en els productes emparats per la raça corresponent.

e) Operadors: persones físiques, persones jurídiques i ens sense personalitat jurídica, amb finalitat de lucre o sense, que de conformitat amb les associacions oficialment reconegudes per a les diferents races es comprometin a complir el plec de condicions aprovat per a l'ús de logotip en aquesta raça.

- f) Titular del plec: l'associació de criadors d'animals de races autòctones oficialment reconegudes.
- g) Lot d'animals: conjunt d'animals de raça autòctona produïts en una mateixa explotació.
- h) Productes de races autòctones. Els productes d'origen animal en què els progenitors dels animals estiguin inscrits en el llibre genealògic d'una raça autòctona reconeguda com a tal en el Catàleg Oficial de Races de Bestiar d'Espanya. Ambdós progenitors han de pertànyer a la mateixa raça.
- i) Lot de productes: és el conjunt de productes d'origen animal procedents d'un lot d'animals amb les mateixes característiques racials.

Article 3. *Ús del logotip.*

1. El Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient cedeix l'ús d'aquest logotip a les associacions de criadors d'animals de races autòctones oficialment reconegudes que ho sol·licitin.
2. Les associacions de criadors han d'elaborar un plec de condicions per a l'ús d'aquest logotip, han de presentar-lo davant l'autoritat competent almenys amb el contingut mínim que estableix l'annex II, per a la seva aprovació.
3. En cas que hi hagi més d'una associació de criadors d'una mateixa raça autòctona, s'han d'integrar en una associació de segon grau per a la presentació del plec davant l'autoritat competent amb el contingut mínim que estableix l'annex II, per a la seva aprovació.
4. L'aprovació d'un plec per l'autoritat competent té efecte en tot el territori nacional.
5. Poden utilitzar el logotip els operadors que hagin estat inclosos pels titulars dels plecs en el punt 2 de l'annex II d'aquest Reial decret, relatiu al contingut mínim dels plecs de condicions per a la utilització del logotip «raça autòctona».
6. Per garantir que els productes i els animals siguin de raça autòctona, els operadors indicats en el paràgraf anterior han d'establir els registres del sistema de traçabilitat que el titular del plec defineix en el punt 4 de l'annex II.
7. L'incompliment dels plecs de condicions que representi l'absència d'identificació de qualsevol agent que hi hagi intervingut o la impossibilitat de correlacionar els lots o les unitats de venda amb les explotacions ramaderes de procedència o amb qualsevol procés intermedi anterior a l'envasament final i la venda significa la pèrdua del dret a utilitzar el logotip, si aquest incompliment és responsabilitat del titular d'aquest dret, amb l'expedient previ tramitat amb l'audiència de l'interessat.
8. A l'efecte publicitari, només poden utilitzar de manera genèrica el logotip les denominacions d'origen protegides, indicacions geogràfiques protegides, sistemes de ramaderia ecològica o integrada, plecs d'etiquetatge facultatiu de carn de boví, plecs d'etiquetatge de carn de be i cabrit o marques de qualitat i garantia, i operadors en general, que comercialitzin exclusivament productes de races autòctones.

Article 4. *Compatibilitat del logotip raça autòctona amb altres sistemes d'etiquetatge.*

1. Els productes inclosos en una denominació d'origen protegida, indicació geogràfica protegida, en sistemes de ramaderia ecològica o integrada, plecs d'etiquetatge facultatiu de carn de boví, plecs d'etiquetatge de carn de be i cabrit o marques de qualitat i garantia poden utilitzar el logotip que estableix aquesta norma, simultàniament amb el de les figures de qualitat esmentada, sempre que compleixin el que regula aquest Reial decret, en particular, que procedeixin d'animals de races autòctones incloses en el Catàleg Oficial de Races de Bestiar d'Espanya.
2. Quan es pretengui fer servir conjuntament el logotip raça autòctona amb altres sistemes d'etiquetatge, els titulars del plec del logotip raça autòctona han d'aprovar prèviament l'ús conjunt després de l'estudi del sistema d'etiquetatge que sol·licita la compatibilitat i la comprovació que compleix els requisits.

3. Quan hi hagi una denominació d'origen protegida o una indicació geogràfica protegida inscrita en el Registre comunitari que preveu el Reglament (UE) núm. 1151/2012, del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de novembre de 2012, que contingui o consisteixi en el nom d'una raça autòctona, únicament els operadors acollits a aquesta denominació d'origen protegida o indicació geogràfica protegida poden fer ús del logotip que porta el nom d'aquesta raça, i només en el producte que compleix el plec de condicions corresponents i empara el producte de raça autòctona.

4. La utilització d'aquest logotip en la carn de boví d'animals de races autòctones ha de complir el Reial decret 1698/2003, de 12 de desembre, pel qual s'estableixen disposicions d'aplicació dels reglaments comunitaris sobre el sistema d'etiquetatge de la carn de boví.

5. En el cas dels productes procedents d'animals porcíns de la raça ibèrica, animals ibèrics purs de la norma de qualitat, la utilització d'aquest logotip implica el compliment del Reial decret 1469/2007, de 2 de novembre, pel qual s'estableix la Norma de qualitat per a la carn, el pernil, l'espatlla i la canya de llom ibèrics.

6. Els plecs de condicions d'etiquetatge facultatiu per als sectors ovins i cabrum que empara la Resolució de 19 de desembre de 2011, de la Direcció General de Recursos Agrícoles i Ramaders, per la qual s'aprova la Guia d'etiquetatge facultatiu de carn de be i cabrit, poden incloure la utilització del logotip «raça autòctona» quan compleixin els requisits necessaris per fer-ho.

Article 5. *Control de la veracitat dels productes procedents d'animals de raça autòctona.*

1. El titular del plec ha de verificar la inscripció dels animals de raça autòctona segons el que estableix la reglamentació del llibre genealògic.

2. Els operadors autoritzats han de conservar la documentació referida a la traçabilitat aplicada en la fase de producció per a la realització del procés de verificació que defineix el punt 5 de l'annex II d'aquest Reial decret.

3. Els operadors i el titular del plec tenen l'obligació de posar a disposició de les autoritats competents per al control oficial tota la documentació necessària relativa a la verificació d'aquest logotip i la seva traçabilitat durant un període mínim de tres anys, sens perjudici d'un termini superior que estableixin altres normes.

4. Els titulars del plec es poden acollir a un sistema de certificació externa en les fases del procés que considerin necessari de conformitat amb la Norma UNE-EN 45011, llevat dels plecs d'etiquetatge facultatiu de boví, oví, cabrum i porcí ibèric; en aquest cas serà obligatòria la certificació en funció de les exigències de la normativa d'etiquetatge facultatiu d'aquestes espècies.

Article 6. *Obligacions de les associacions de criadors d'animals de races ramaderes autòctones.*

Les obligacions de les associacions de criadors d'animals de races ramaderes autòctones en l'àmbit d'aquest Reial decret són les següents:

a) Presentar davant l'autoritat competent, per a la seva aprovació, un plec de condicions per a l'ús del logotip raça autòctona en els animals i els productes relatius a la seva raça.

b) Tenir un registre d'operadors autoritzats per a l'ús del logotip raça autòctona en la seva raça. Aquest registre ha d'estar actualitzat a disposició de l'autoritat competent per tal d'establir les inspeccions necessàries per garantir aquest etiquetatge.

c) Col·laborar amb les autoritats competents en l'àmbit territorial de les quals actuïn i remetre'ls un informe anual sobre el resultat dels controls efectuats en aquest àmbit en compliment d'aquesta norma.

d) Verificar que els animals que proporcionen aquests productes són de races autòctones i fer una supervisió del procés.

e) Conservar per a la possible consulta de l'autoritat competent, durant un període mínim de tres anys, sens perjudici d'un termini superior que estableixin altres normes, els expedients, la documentació i les dades de les verificacions efectuades i dels informes emesos, així com de les modificacions del registre d'operadors.

f) Fer com a mínim una visita de verificació semestral als operadors autoritzats sota el seu plec de condicions per tal de garantir la traçabilitat el sistema. En el cas dels plecs en què hi hagi un sistema de certificació externa, el control pot ser anual. Aquesta verificació s'ha de fer partint del punt 5 de l'annex II d'aquest Reial decret.

g) Retirar l'autorització de l'ús de logotip als operadors que no compleixin el plec, sens perjudici de les accions que pugui exercir l'autoritat competent.

Article 7. *Deure d'informació i publicitat per les autoritats competents.*

1. Els òrgans competents de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla han de remetre a la Direcció General de Produccions i Mercats Agraris del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, les dades dels plecs que aprovin per a la utilització del logotip «raça autòctona» en l'àmbit del seu territori.

2. La Direcció General de Produccions i Mercats Agraris del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient ha de tenir a disposició la llista actualitzada de tots els plecs que utilitzin aquest logotip aprovats per l'autoritat competent i donar-ne publicitat.

Article 8. *Infraccions i sancions.*

Les infraccions comeses contra el que disposa aquest Reial decret se sancionen d'acord amb el Reial decret 1945/1983, de 22 de juny, pel qual es regulen les infraccions i les sancions en matèria de defensa del consumidor i de la producció agroalimentària, amb el Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de defensa dels consumidors i usuaris, i altres lleis complementàries, i amb la normativa autonòmica establerta en aquest sentit.

Disposició addicional primera. *Clàusula de reconeixement mutu.*

Els requisits del Reial decret que s'aprova no s'apliquen als productes legalment fabricats o comercialitzats d'acord amb altres especificacions, en altres estats membres de la Unió Europea, ni als productes originaris dels països de l'Associació Europea de Lliure Comerç (AELC), parts contractants en l'Acord sobre l'Espai Econòmic Europeu (EEE), ni als estats que tinguin un acord d'associació duanera amb la Unió Europea.

Els productors situats en un altre Estat membre de la Unió Europea diferent d'Espanya es poden beneficiar de l'ús del logotip «raça autòctona» en l'etiquetatge, sempre que disposin d'un sistema de verificació anàleg al que indica l'article 5, que garanteixi que els productes procedeixen d'animals de raça autòctona.

Disposició addicional segona. *Seguiment.*

El Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient ha d'elaborar, en coordinació amb les comunitats autònomes i en un termini màxim de dos anys, un informe relatiu al grau d'informació i coneixement en els consumidors de l'ús del logotip de raça autòctona, partint d'un seguiment estadístic, especialment en el cas de la coexistència d'aquest logotip amb denominacions de qualitat de la Unió Europea.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

El que disposa aquest Reial decret té caràcter de normativa bàsica, a l'empara del que disposa l'article 149.1.13.a i 16a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, i de bases i coordinació general de la sanitat, respectivament.

Disposició final segona. *Facultat de desplegament i aplicació.*

Es faculta el ministre d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient per modificar el contingut dels annexos d'aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 28 de juny de 2013.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient,
MIGUEL ARIAS CAÑETE

ANNEX I

Característiques del logotip «raça autòctona»

a) Model:

Hi ha una representació general de totes les races autòctones (a.1) per utilitzar en campanyes i promoció, i una altra per a cada espècie de raça autòctona que està reconeguda en el Catàleg Oficial de Races de Bestiar a Espanya (a.2) que s'ha d'utilitzar en els productes i ha d'anar acompanyada del nom de la raça autòctona.

a.1) Marca genèrica: El model utilitzat és el següent i no s'ha d'utilitzar en l'etiquetatge dels productes d'origen animal:

a.2) Marca per espècies. Aquesta marca ha d'anar acompanyada sempre del nom de la raça tal com es denomina en el Catàleg Oficial de Races de Bestiar d'Espanya. Els models utilitzats han de ser els següents:

Bovino

Equino

Porcino

Caprino

Cunícola

Dromedario

Ovino

Asnal

Aviar

b) Mida de reducció:

En cas que l'aplicació del logotip sobre diferents tipus d'etiquetes faci necessari la seva reducció, sempre s'ha de fer a escala proporcional, i la mida mínima és d'1 cm de diàmetre.

c) Color:

El color del logotip de la marca genèrica de raça autòctona sempre s'ha d'utilitzar en negre.

Així mateix, per a cadascuna de les marques per espècie hi ha un color determinat que les identifica i alhora les distingeix de la resta d'espècies. Els colors seleccionats per a cada espècie són els següents:

- Boví: Pantone 1797 (RGB 201, 40, 45) (CMYK 14, 94, 86, 4).
- Cabrum: Pantone 363 (RGB 57,137, 47) (CMYK 79, 22, 99, 5).
- Oví: Pantone 144 (RGB 239, 130, 0) (CMYK 1, 58, 100, 0).
- Equí: Pantone Process Cyan (RGB 0, 158, 224) (CMYK 100, 0, 0, 0).
- Cunícola: Pantone 327 (RGB 0, 134, 136) (CMYK 100, 0, 44, 17).
- Asinal: Pantone 7538 (RGB 184, 191, 181) (CMYK 9, 0, 13, 30).
- Porcí: Pantone 205 (RGB 225, 71, 125) (CMYK 3, 83, 19, 0).
- Dromedari: Pantone 288 (RGB 0, 70, 135) (CMYK 100, 67, 0, 23).
- Aviari: Pantone 7408 (RGB 244, 175, 0) (CMYK 3, 36, 100, 0).

S'estableixen dos possibles criteris per aplicar el color a les marques per espècie:

- La primera versió monocromàtica. La marca ha de ser tota del seu color. S'ha d'utilitzar sempre que la marca es pugui identificar correctament dins l'entorn gràfic on convisqui.

- La segona versió bicromàtica. La part central de la marca pot ser del seu color i l'anell on hi ha escrit «100% RAÇA AUTÒCTONA» pot ser de color negre. S'ha de fer servir aquesta opció per ressaltar la marca en un entorn que s'assembli al color distintiu.

d) Tipografia:

La tipografia utilitzada ha de ser la «Trade gothic».

La mida de les lletres s'ha de reduir, si s'escau, d'acord amb el que estableix l'apartat b).

ANNEX II

Contingut mínim dels plecs de condicions per a la utilització del logotip «raça autòctona»

1. Identificació de l'associació de criadors d'animals de raça autòctona.
2. Àmbit d'aplicació. En aquest apartat ha de constar la relació d'operadors del plec en les fases següents:
 - Producció primària: Explotacions de naixement, cria i engreix dels animals.
 - Transformació: Escorxadors, sales d'especejament i establiments industrials.
 - Comercialització: Punts de venda.
3. Descripció dels productes.
4. Sistema de traçabilitat.
5. Sistema de verificació per part de l'associació. Ha de constar en aquest apartat com s'assegura el compliment de les condicions que estableix el plec, quines visites i comprovacions documentals de registres s'efectuen en cadascuna de les fases, amb quina periodicitat i quines mesures es prenen en cas d'incompliments.
6. Sistema de control extern, en cas que n'hi hagi.